

Bilag 16 - Delegation og varetagelse af indsatser efter sundhedsloven

**INDSATSER EFTER
SUNDHEDSLOVEN HERUNDER
SUNDHEDSPERSONERS ANSVAR**

FOR

*SUNDHEDSFAGLIG PERSONALE ANSAT I SENIOR,
VEJLE KOMMUNE*

HVOR KOMMER SUNDHEDSLOVSOPGAVER FRA

Praktiserende læge

Sygehuset

Alle opgaver, der i udgangspunktet er lægeordinerede, er sundhedsindsatser.

Lægen har retten til og kan delegerer en opgave til andre.

Eksempler på sundhedsopgaver:

- Medicindosering
- Medicinudlevering
- Sondeernæring
- Insulingivning
- Kompression strømper
- Kateter pleje
- Øjendråber

Når lægen delegerer opgaver til kommunen, så får kommunen ansvaret for at personalet har kompetencerne og tilsynsforpligtigelsen

KOMMUNEN

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for at sikre en ledelse, der kan tilgodese patientsikkerhed. Ledelsen er ansvarlig for at sikre, at medarbejdere har de fornødne kompetencer og kvalifikationer til at løse opgaverne.

GENEREL OVERDRAGELSE

Kompetenceprofil for:

- Sygeplejersker
- Social- og sundhedsassistenter (SSA)
- Social- og sundhedshjælpere (SSH)
- Ufaglært personale

KONKRET DELEGERING

Sygeplejerskerne kan videredelegere specifikke opgaver ud fra en konkret oplæring. Sygeplejersken, der har videredelegeret opgaven, har opfølgingsforpligtigelsen. Kompetenceskema udfyldes og underskrives af sygeplejersken og vedkommende, der skal udføre den delegerede opgave.

Forord

Det er væsentligt for patientsikkerheden, at opgaverne i sundhedsvæsenet varetages inden for klare rammer og med en klar ansvarsplacering.

En autoriseret sundhedsperson kan delegere opgaver inden for sit forbeholdte virksomhedsområde til både autoriserede sundhedspersoner og andre personer uanset uddannelse og baggrund. Dette dokument har til hensigt at præcisere og tydeliggøre, hvordan en autoriseret sundhedsperson i forbindelse med delegation lever op til kravet om at udvise omhu og samvittighedsfuldhed, jf. § 17 i Autorisationsloven, kap. 5.

Derudover skal dette dokument skabe overblik over hvilke opgaver, der må delegeres og kan varetages af de forskellige sundhedspersoner ansat på plejecentre og hjemmeplejen i Senior (bilag 1)

Dette dokument skal også betragtes som supplement til afsnittet *Personalegruppens ansvar og kompetence i Senior, Handicap, Social og Psykiatri* i medicininstruksen.

Dokumentet henvender sig til alle sundhedspersoner ansat i Vejle Kommune, Senior.

I det følgende afsnit beskrives og præciseres, hvornår der er tale om benyttelse af delegation.

Begrebsafklaring

Autoriserede sundhedspersoner:

En person opnår autorisation efter gennemførelse af godkendt uddannelse inden for det pågældende område. I Senior er autoriserede sundhedspersoner: sygeplejersker og social - og sundhedsassistenter. For disse faggrupper betyder autorisationen derfor, at de ved at bruge deres titel kan synliggøre, at de har en særlig uddannelsesmæssig baggrund, som giver dem kompetence til at udøve sundhedsfaglig virksomhed.

Delegation (brug af medhjælp):

Når en læge overdrager en opgave til kommunen, er der tale om delegation (brug af medhjælp), hvis det drejer sig om opgaver, der udføres med udgangspunkt i lægeforbeholdt virksomhed.

Der er ikke tale om at benytte brug af medhjælp, når en autoriseret sundhedsperson oplærer (superviserer) en anden sundhedsperson med samme autorisation i at udføre en opgave.

- Konkretdelegation
Når en læge konkret delegerer en opgave, der vedrører en bestemt borger.
- Rammedelegation
Når der med lægen er aftalt en ramme i forhold til undersøgelsesopgaver knyttet til en specifik borgergruppe uden forudgående lægelig ordination.
- Videredelegation
Når en medhjælp overdrager udførelsen af en delegeret opgave til en anden person. Medhjælpen har ansvaret for at sikre, at den person, som opgaven overdrages til, har de fornødne kompetencer, samt at der følges op på disse og opgaven.

Ansvar ved delegation

Ledelsens ansvar

Ledelsen af den kommunale sygepleje har ansvar for at sikre en arbejdstilrettelæggelse, der tilgodeser patientsikkerheden, herunder delegation af opgaver. Det er ledelsens ansvar at sikre, at der foreligger instrukser, og at medarbejderne er instrueret og oplært i at udføre opgaverne. Herudover skal ledelsen også sikre, at der føres relevant tilsyn.

Medarbejderansvar

En autoriseret sundhedsperson har ansvar for at vurdere, om det er forsvarligt at delegerer en opgave.

Medarbejderen er ansvarlig for at frasige sig en opgave, som pågældende ikke ser sig i stand til at udføre forsvarligt.

En autoriseret sundhedsperson, der delegerer en opgave, har pligt til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed ved udvælgelse og instruktion af samt tilsyn med den person, som opgaven delegeres til. Det betyder, at den person som delegerer opgaven skal sikre sig, at den person som skal udføre opgaven har fået en entydig instruktion i at udføre den delegerede opgave og har forstået instruktionen.

Omfanget af tilsynet med den person, som opgaven er delegeret til, vil altid bero på en konkret vurdering.

Hvis en person, der har fået delegeret en opgave, følger den givne instruktion, vil ansvaret for udførelsen af opgaven påhvile den autoriserede person.

Hvis personen, der har fået delegeret en opgave, ikke følger den givne instruktion, vil pågældende selv få ansvaret for opgavens udførelse.

En person, der har fået delegeret en opgave/kompetence kan ikke uddelegere opgaven/kompetencen yderligere.

Overvejelser i forbindelse med delegering af en sundhedslovsindsats

I forbindelse med at en opgave videredelegeres, bør der i overvejelserne tages højde for, hvordan borgerens samlede tilstand er. Der skal sondres mellem ustabil og stabilt forløb.

Ustabil forløb: Borgeren har komplekse problemområder, som griber ind i hinanden, og som er mangfoldige. Desuden ændres borgerens behov for sygepleje hyppigt og kan være uforudsigeligt. Disse forløb kræver behov for specialviden ud over generalistniveauet og varetages som udgangspunkt af sygeplejersker. Sygeplejersker kan videredelegere delopgaver til social – og sundhedsassistenten, men sygeplejersken skal fortsat agere som tovholder i forløbet.

Stabil forløb: Borgeren har sammensatte problemer, som er afgrænsede og umiddelbart forudsigelige. Borgerens behov for sygepleje forandrer sig langsomt og forventeligt.

Når en opgave videredelegeres skal følgende overvejelser indgå:

- Kan opgaven delegeres?
- Vurderes den pågældende, der skal påtage opgaven, at være i stand til at udføre den?
- Instrukser omkring opgaven i forhold til:
 - Hvorfor skal opgaven udføres?
 - Hvordan skal opgaven udføres?
 - Hvad skal der observeres og dokumenteres om?
 - Hvad er opfølgingsplanen?

Henvisning til instrukser

Instruks for korrekt håndtering af medicin i Vejle Kommune <http://www.vkintra.vejle.dk/LOKALE-INTRANET/Velfaerdsforvaltningen/Senior/Medicininstruks-for-Senior.aspx>

Oversigt over Sundhedspersoners ansvar og kompetence ved medicinadministration i Vejle Kommune <http://www.vkintra.vejle.dk/page67755.aspx>

VAR Health procedure – og vidensbase for sundhedsprofessionelle <https://www.varportal.dk/>

Referencer

Bekendtgørelse af sundhedsloven af d. 28/02/2018.

<https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2018/191>

Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed)

<https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=129042>

Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed) Vejledning nr. 115 1219 af 11/12/2009

<https://www.retsinformation.dk/pdfprint.aspx?id=129064>

KL Notat vedr. delegation af d. 11. maj 2014

www.kl.dk

Ansvar

Ledelsen på de enkelte enheder har ansvaret for, at medarbejderne kender og følger oversigten.

Udarbejdet af

Velfærdsstaben

Godkendt: seniorchefen og områdeleder ved områdeledermøde d. 7. juni 2018

Revideret d. 15-01-19

Version 2

Sbsys: 29.18.00-A26-3-18